DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

Warszawa, 15 października 1951 — Nr 11 — Poz. 104—113

TREŚĆ:

104.

ZARZĄDZENIE Nr 106
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 1 września 1951 r.

w sprawie sposobu obliczania oszczędności, stanowiących podstawę do ustalania wynagrodzenia za pracownicze wynalazki, udoskonalenia techniczne i usprawnienia.

(L. dz. D. VII/5/4887/51)

W wykonaniu § 30 uchwały Nr 291 Rady Ministrów z dnia 14.IV.51 r. w sprawie wynagradzania twórców pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień (Monitor Polski Nr A-36, poz. 446) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w niniejszym zarządzeniu jest mowa:

a) o przepisach uchwały, należy przez to rozumieć uchwałę Nr 291 Rady Ministrów w sprawie wynagradzania twórców pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień,

b) o centralnych zarządach, należy przez to rozumieć centralne zarządy, wchodzące w skład Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli,

c) o projektach bez bliższego określenia, należy przez to rozumieć projekty pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych lub usprawnień.

§ 2. 1. Ustalanie wynagrodzenia za pracownicze wynalazki, udoskonalenia techniczne i usprawnienia dokonuje się na podstawie:

a) teoretycznego obliczenia oszczędności, stanowiącej podstawę do wypłaty wynagrodzenia zgodnie z § 32 uchwały,

b) faktycznie uzyskanej rocznej oszczędności, wynikającej z zastosowania projektu, stanowiącej podstawę do dokonania wypłaty w myśl § 8 uchwały, chyba, że okres wykorzystania projektu jest krótszy (§ 21 ust. 1 uchwały),

c) szacunkowych danych, określających rzeczywistą wartość projektu, którego zastosowanie przynosi oszczędności, nie dające się określić.

2. Szacunkowego ustalenia wynagrodzenia w myśl ust. 1 lit. c dokonuje komisja wynalazczości, zaś przewidywane (ust. 1 lit a) względnie rzeczywiste oszczędności (ust. 1 lit. b) ustala komórka finansowa przedsiębiorstwa, w którym projekt został zastosowany, biorąc za podstawę okres roczny.

§ 3. Obliczenia faktycznie uzyskanych oszczędności (§ 2 ust. 1 lit. b) dokonywać się powinno w zasadzie na podstawie rocznego zestawienia rzeczywiście wykonanej ilości jednostek obmiaru, właściwego dla danego projektu, mnożonej przez uzyskaną oszczędność jednostkową, stanowiącą różnicę, wynikłą z porównania zaplanowanej kalkulacji kosztów przed zastosowaniem projektu (starej normy), z kalkulacją wynikową kosztów, sporządzoną z uwzględnieniem zastosowania projektu (nowej normy).

§ 4. Sposób obliczenia oszczędności, wynikających z zastosowania projektów, obniżających koszty własne produkcji (zakłady prefabrykacji, zakłady produkcji pomocniczej, warsztaty mechaniczne, ślusarskie itd.) ustalony jest w § 25 uchwały.

§ 5. Oszczędności powstałe przez zastosowanie projektów, dotyczących usprawnienia procesów technologicznych przy produkcji materiałów budowlanych, należy obliczać na podstawie kalkulacji wynikowych, obydwu porównywanych systemów produkcji.

§ 6. 1. Oszczędności powstałe przez zastosowanie projektów, mających wpływ na zmniejszenie norm zużycia materiałów należy obliczać, biorąc za podstawę różnicę wartości materiałów przed i po zastosowaniu projektów.

2. W analogiczny sposób należy obliczać oszczędności, wynikające z wprowadzenia projektów, dotyczących stosowania materiałów zastępczych.

3. W przypadkach, w których projekty nie wpływają na zmniejszenie kosztów lecz dają korzyści, wynikające z zastąpienia materiałów wybitnie deficytowych, wynagrodzenie należy obliczać szacunkowo (§ 2 ust. 1 lit. c) chyba, że różnica kosztów zastępczych materiałów w stosunku do deficytowych jest duża i w takim przypadku projekty nie mogą być uważane za racjonalizatorskie.

§ 7. Oszczędności powstałe przy zastosowaniu projektów, dotyczących całkowitego lub częściowego zastąpienia surowców względnie materiałów odpadami — należy obliczać przez porównanie różnicy ceny za surowce względnie materiały z ceną odpadów.

§ 8. Sposób obliczania oszczędności, wynikających z zastosowania projektów, obniżających lub usuwających braki produkcji ustalony jest w § 29 uchwały.

§ 9. Oszczędności, powstałe przy zastosowaniu projektów, ulepszających lub wprowadzających nowe narzędzia, sprzęt budowlany i środki transportowe, które dzięki ich zastosowaniu przyczyniają się do szybszego wykonania robót względnie zmniejszenia nakładu pracy, należy obliczać na podstawie różnicy, wynikającej z porównania wydatków, poniesionych w związku z użytkowaniem ich przed zastosowaniem i po zastosowaniu tych projektów.

2. W przypadkach, w których projekty przyczyniają się do zmniejszenia nakładu pracy lecz nie wpływają na zmniejszenie czasu jej trwania, wynagrodzenie należy obliczać szacunkowo (§ 2 ust. 1 lit. c).

§ 10. W odniesieniu do projektów, zapobiegających niszczeniu się mechanizmów (sprzętu, środków transportowych),

względnie wpływających na zmniejszenie stopnia zniszczenia — roczną oszczędność stanowi różnica wartości zniszczenia przed i po zastosowaniu projektów.

§ 11. Oszczędności powstałe przez zastosowanie projektów, dotyczących remontu narzędzi, sprzętu budowlanego i transportu obliczać należy na podstawie różnicy kosztów własnych, poniesionych na wykonanie remontu przed i po zastosowaniu projektów.

§ 12. 1. W odniesieniu do projektów, usprawniających przerzut masy towarowej (przewóz, załadunek i rozładunek) obliczenia oszczędności dokonuje się przez porównanie kosztów, związanych z przerzutem jednej tony masy towarowej przed i po wprowadzeniu projektów, przemnożonych przez ilość przerzuconego tonażu przy niezmiennych warunkach.

2. O ile zaplanowana do przerzutu w ciągu pierwszego roku wykorzystania pomysłu masa towarowa ulegnie zmniejszeniu — oszczędność należy obliczać od masy faktycznie przerzuconej.

§ 13. Oszczędności powstałe przy zastosowaniu projektów, usprawniających organizację robót (budowlano-montażowych), oblicza się, biorąc za podstawę korzyści, wynikające ze skrócenia czasu wykonania i równoczesnego wzmożenia produkcji względnie korzyści, wynikające ze zmniejszenia kosztów nakładowych przed i po wprowadzeniu projektów.

§ 14. Przy ustalaniu szacunkowego wynagrodzenia za projekty, dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy należy uwzględniać stopień zabezpieczenia jak również przewidywane zmniejszenie się kosztów i ewentualnych strat, spowodowanych nieszczęśliwymi wypadkami przed i po zastosowaniu projektów.

§ 15. W przypadkach, w których oszczędności nie da się obliczyć w myśl wytycznych, zawartych w §§ 9 — 13, wynagrodzenie należy ustalać szacunkowo (§ 2 ust. 1 lit. c).

§ 16. Odnośnie przypadków, nieobjętych §§ 4 — 13 należy się kierować zasadą ogólną, wyrażoną w § 2 ust. 1 lit. c oraz § 3.

§ 17. 1. Celem prowadzenia dokładnej ewidencji oszczędności wprowadza się:

a) „Kartę ewidencyjną pomysłu racjonalizatorskiego" (formularz wzoru „A" i „B").
b) „Kartę ewidencyjną oszczędności" (formularz wzoru „C").
c) Formularz sprawozdawczy (wzór „D").

2. Do prowadzenia ewidencji na formularzach wzoru „A" obowiązane są te przedsiębiorstwa, podległe Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli, w których projekt znalazł po raz pierwszy zastosowanie i to bez względu na to, czy wynagrodzenie zostało ustalone szacunkowo lub na podstawie uzyskanych oszczędności.

3. Do prowadzenia ewidencji na formularzach wzoru „B"— obowiązane są przedsiębiorstwa podległe Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli, w których projekt znalazł dalsze zastosowanie poza zakładem pierwszym.

4. Do prowadzenia ewidencji na formularzach wzoru „C" obowiązane są centralne zarządy i przedsiębiorstwa przez nie nadzorowane o ile projekt został zastosowany w więcej niż w jednej jednostce w ramach danego przedsiębiorstwa względnie centralnego zarządu oraz Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli — Departament Techniki o ile projekt został zastosowany w przedsiębiorstwach, nadzorowanych przez różne centralne zarządy lub podległych innym Ministerstwom.

5. Do prowadzenia sprawozdawczości na formularzach wzoru „D" obowiązane są jednostki wymienione w §§ 19 i 20.

§ 18. 1. W przypadkach, w których wynagrodzenie ma być ustalone na podstawie oszczędności, uzyskanych przez zastosowanie projektu — przedsiębiorstwa obliczają na końcu miesiąca uzyskane oszczędności (bez względu na to czy projekt został zastosowany od początku czy też w środku miesiąca) i wykazują je w formularzu wzoru „A" względnie wzoru „B" w zależności od tego, czy to są jednostki określone w § 1 ust. 2 lub ust. 3.

2. O ile projekt został zastosowany w środku miesiąca oszczędność roczną należy wykazać nie w 12, a w 13 miesiącach sprawozdawczych (§§ 19 i 20).

§ 19. 1. Jednostki, wchodzące w skład przedsiębiorstw, wymienionych w ust. 2 obowiązane są tym/ostatnim przesyłać miesięczne wykazy oszczędności według wzoru „D" w nieprzekraczalnym terminie do dnia 10 następnego miesiąca po miesiącu sprawozdawczym.

2. Przedsiębiorstwa nadzorowane przez centralne zarządy wpiszą u siebie na formularzu wzoru „C" dane, dotyczące oszczędności z poszczególnych jednostek i po sporządzeniu zbiorczego zestawienia przesyłają je na formularzu wzoru „D" centralnym zarządom w nieprzekraczalnym terminie do dnia 20 następnego miesiąca po miesiącu sprawozdawczym.

§ 20. Odnośnie projektów, których zastosowanie zlecone zostało przez Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli w różnych centralnych zarządach — poszczególne centralne zarządy sporządzają na podstawie nadesłanych im przez nadzorowane przedsiębiorstwa wykazów oszczędności, zbiorcze zestawienia oszczędności (formularz wzoru „D") i przekazują je do Ministerstwa (Departament Techniki) w nieprzekraczalnym terminie do dnia 25 następnego miesiąca po miesiącu sprawozdawczym.

§ 21. Przedsiębiorstwa, określone w ust. 2 § 17, które otrzymały ze swoich centralnych zarządów zawiadomienie, że:

a) projekt powinien być zastosowany we wszystkich jednostkach nadzorowanych przez przedsiębiorstwa podległe danemu centralnemu zarządowi,
b) projekt powinien być stosowany zgodnie z poleceniem Ministerstwa w przedsiębiorstwach, podległych różnym centralnym zarządom

powinny odwrotnie przesłać do swojego centralnego zarządu odpis Karty ewidencyjnej (formularz wzoru „A") w jednym egzemplarzu, w przypadku określonym w lit. a) względnie w 2 egzemplarzach w przypadku określonym w lit. b) — z których jeden egzemplarz centralny zarząd przesyła do Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli Departament Techniki.

§ 22. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 października 1951 r.

Minister R. Piotrowski

Wynalazek **Udoskonalenie Techniczne** **Usprawnienie**

Karta ewidencyjna pomysłu racjonalizatorskiego dla Zakładu (pierwszego) — **Formularz A**

Dział I

Nr ....

Nazwa Ministerstwa ....

Nazwa Zakładu (Zjednoczenia) twórcy pomysłu ....

Nazwa Centralnego Zarządu ....

Nazwisko i imię twórcy (ów)	Data urodzenia	funkcja	zawód
1	....	....	....
2	....	....	....
3	....	....	....

adres miejsca pracy	Procentowy udział w wynagrodzeniu	adres zamieszkania
1	....	....
2	....	....
3	....	....

Opis (wynalazku, udoskonalenia technicznego, usprawnienia):

Korzyści uzyskane z zastosowania projektu w pierwszym zakładzie pracy (opisowo)

Data zgłoszenia projektu........ Data wprowadzenia (zastosowania) w życie........

Dział II. Pierwsza zaliczka

Wys. obliczonej oszczędności teoretycznej, zatwierdzonej przez Komisję Wynalazczości	Suma przypadającej nagrody na podstawie tabeli § 8	Wypłacona zaliczka w wysokości 25%		Uwagi
		data	suma	
1	2	3	4	5

Dział III. Druga zaliczka

Wys. obliczonej oszczędności teoretycznej po 6-ciu m-cach wykorzystania przyjętego projektu	Suma przypadającej nagrody na podstawie tabeli § 8	Wypłacona druga zaliczka w wysokości 25%		Uwagi
		data	suma	
1	2	3	4	5

Dział IV Oszczędności

Lata wykorzystania	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
I Kwota oszczędności za dany m-c													
II Kwota oszczędności za dany m-c													
III Kwota oszczędności za dany m-c													
IV Kwota oszczędności za dany m-c													
V Kwota oszczędności za dany m-c													

Dział V Ostateczna wysokość nagrody

Lata wykorzystania Rok	Wysokość uzyskanej oszczędności rzeczywistej po 12-tu m-cach wykorzystania projektu	Suma przypadająca na podstawie tabeli § 8	Wypłacona nagroda (pozostałe 50% po ustaleniu rzeczyw. sumy uzyskanej oszczędności w pierwszym roku wzgl. dodatkowe wynagrodzenie za następne lata (§ 8 p 3 i 4)		Uwagi
			data	suma	
1	2	3	4	5	6
I					
II					
III					
IV					
V					

Uwaga: Wynagrodzenie ustalone szacunkowo (§ 12) wpisuje się do rubr. 5 jako ostateczną sumę nagrody z odpowiednią adnotacją w uwagach.

Dział VI. W takich zakładach (poza pierwszym) zlecono wprowadzenie projektu.

L. p.	Nazwa zakładu pracy	Określenie C. Zarz. i Ministerstwa	Zlecenie		Uwagi
			data	L. dz.	
1	2	3	4	5	6
1					
2					
3					
4					
5					
6					

Dział VII. W jakich zakładach pracy poza pierwszym wprowadzono w życie wynalazek, udoskonalenie techniczne, usprawnienie

Nazwa Zakładu pracy	Określenie C. Zarządu i Ministerstwa	Pismo zawiadamiające o wprowadzeniu		Data wprowadzenia	Wysokość uzysk. oszczędn. rzeczywist. po 12 m-cach wykorzyst. projektu	Suma przypadającej nagrody na podstawie tabeli § 8	Suma wypłacona		Uwagi
		data	L. dz.				data	kwota	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									
5									
6									

Wynalazek **Udoskonalenie techniczne** **Usprawnienie**

Karta ewidencyjna pomysłu racjonalizatorskiego dla Zakładów następnych (poza pierwszym)

Dział I

Formularz B

Nazwa Ministerstwa

....

Nr....../........ rok ....
(Nazwa Centr. Zarządu)

....

Nazwa Zakładu, przedsięb. (własnego)

....

Nazwa zakładu, przedsięb. w którym pomysł został zastosowany po raz pierwszy ....

Nazwisko i imię twórcy (ów)	Data urodzenia	Funkcja	zawód
1	....	....	1 ....
2	....	....	2 ....
3	....	....	3 ....

adres miejsca pracy	Procentowy udział w wynagrodzeniu	adres zamieszkania
1	....	1 ....
2	....	2 ....
3	....	3 ....

Opis wynalazku, udoskonalenia technicznego, usprawnienia:

Korzyści uzyskane z zastosowania projektu w pierwszym zakładzie, przedsiębiorstwie (opisowo)

Data zastosowania projektu w zakładzie pierwszym

....

Data wprowadzenia w życie (zastosowania) w zakładzie własnym

....

Dział II

Oszczędności

Lata wykorzystania	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.	Rok/mies.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
I Kwota oszczędności za dany m-c													
II Kwota oszczędności za dany m-c													
III Kwota oszczędności za dany m-c													
IV Kwota oszczędności za dany m-c													
V Kwota oszczędności za dany m-c													

Dział III

Ostateczna wysokość nagrody.

Lata wykorzystania	Wysokość uzyskanej oszczędności rzeczywistej po 12 miesiącach wykorzystania projektu	Suma przypadająca na podstawie tabeli § 8	Przekazane wynagrodzenie do zakładu macierzystego wzgl. pierwszego za pierwszy rok wzgl. dod. za następne lata (§ 8 p. 3 i 4)			Uwagi
			Nazwa Zakładu Macierzystego wzgl. pierwszego	data	suma	
1	2	3	4	5	6	7
I						
II						
III						
IV						
V						

Nr .... (z formularza A)

Karta ewidencyjna oszczędności, uzyskanych w zakładach, przedsiębiorstwach następnych (poza pierwszym)

Formularz C (zał. do form. A lub B)

Nazwisko pomysłodawcy.........................

Krótkie określenie pomysłu ....

Nazwa Zakładu lub przedsięb.		Nazwa Zakładu lub przedsięb.		Nazwa Zakładu lub przedsięb.		Nazwa Zakładu lub przedsięb.		Nazwa Zakładu lub przedsięb.		Nazwa Zakładu lub przedsięb.		Nazwa Zakładu lub przedsięb.	
1		2		3		4		5		6		7	
Rok/ mies.	Kwota oszczędn. za dany m-c	Rok/ mies.	Kwota oszczędn. za dany m-c	Rok/ mies.	Kwota oszczędn. za dany m-c	Rok/ mies	Kwota oszczędn. za dany m-c	Rok/ mies.	Kwota oszczędn. za dany m-c	Rok/ mies.	Kwota oszczędn. za dany m-c	Rok/ mies.	Kwota oszczędn. za dany m-c
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
Razem za 12 m-cy		Razem za 12 m-cy		Razem za 12 m-cy		Razem za 12 m-cy		Razem za 12 m-cy		Razem za 12 m-cy		Razem za 12 m-cy	

Nazwa Zakładu
Zjednoczenia C. Zarządu

Formularz D

Wykaz oszczędności, uzyskanych w związku ze stosowaniem projektów racjonalizatorskich

w miesiącu .... 195....

L. p.	Nazwisko i imię pomysłodawcy	Krótkie określenie projektu	Oszczędności		Wysokość oszczędności a m-c sprawozdawczy	Uwagi
			kolejnego roku stosowania projektu	miesiąca kolejnego stosowania projektów w danym roku		
1	2	3	4	5	6	7

Naczelny Dyrektor

105.

ZARZĄDZENIE Nr 109

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 11 września 1951 r.

w sprawie stosowania płyt pilśniowych w budownictwie.

(L. dz. VII/3/4269/51)

§ 1. Zarządza się stosowanie przez podległe Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli przedsiębiorstwa projektowania i przedsiębiorstwa wykonawstwa budowlanego — załączonej „Tymczasowej instrukcji o stosowaniu płyt pilśniowych w budownictwie".

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 września 1951 r.

za Ministra A. Wolski

TYMCZASOWA INSTRUKCJA

o stosowaniu płyt pilśniowych w budownictwie

A. Charakterystyka płyt i wytyczne ogólne.

Instrukcja obejmuje typowe rodzaje zastosowania płyt pilśniowych zarówno porowatych jak i twardych w budowlach mieszkalnych, przemysłowych i gospodarczych i sposób wykonywania odnośnych robót budowlanych z użyciem płyt pilśniowych.

Płyty pilśniowe porowate mają zastosowanie w konstrukcjach budowlanych, jako materiał izolacyjno-konstrukcyjny, płyty zaś twarde pilśniowe jako materiał konstrukcyjno-wypełniający. Płyty pilśniowe porowate są produkowane o grubości 12,5 mm, 19 mm, 25 mm i 32 mm, w długościach 250 cm, 274 cm, 298 cm i szerokościach 122 cm. Płyty pilśniowe twarde są produkowane o grubości 3,5 mm i 5 mm, w długościach 202 cm i 347 cm i o szerokości 122 cm.

Najczęściej stosowane i produkowane na skład są płyty pilśniowe porowate o grubości 12½ mm oraz płyty twarde pilśniowe o grubości 3½ mm i 5 mm. Płyty o innych grubościach i długościach mogą być dostarczane na zamówienie.

Właściwości techniczne płyt pilśniowych:

a) Ciężar objętościowy płyt porowatych wynosi od 260 — 300 kg/m³
Ciężar objętościowy płyt twardych wynosi od 950 — 1050 kg/m³

b) Wytrzymałość płyt porowatych na ściskanie ok. 15 kg/m²
Wytrzymałość płyt porowatych na rozciąganie ok. 10 — 20 kg/m²
Wytrzymałość płyt porowatych na zginanie 27—40 kg/m²
Wytrzymałość dla płyt twardych na ściskanie 300 — 500 kg/cm²
Wytrzymałość dla płyt twardych na rozciąganie 200 — 30 kg/cm²
Wytrzymałość dla płyt twardych na zginanie 300 — 350 kg/cm².

c) Przewodnictwo cieplne płyty pilśniowej porowatej zbliżone jest do korka prasowanego $\lambda = 0,04$ — 0,03, λ dla płyt pilśniowych twardych wynosi 0,08 — 0,15 z tych też względów płyty twarde nie są używane tam, gdzie chodzi specjalnie o dobrą izolację termiczną.

d) Wodochłonność i hygroskopijność płyt pilśniowych porowatych i twardych.

Płyty porowate pęcznieją na grubość po moczeniu w wodzie przez trzy doby o 10% na swej grubości, przy czym po wyschnięciu wracają do pierwotnej grubości.

Płyty twarde pęcznieją po całkowitym nawilgoceniu do 27% nie wracają jednak do swej pierwotnej grubości i wykazują zmianę grubości pierwotnej do ok. 8%.

Wydłużenie płyt na długość i szerokość nie wynosi więcej jak 1 mm do 2 mm na 1 mb. tak dla płyt porowatych jak i twardych i po wyschnięciu płyty wracają do swej pierwotnej długości i szerokości.

Wodochłonność płyt porowatych po 3-ch dobach trzymania płyt w wodzie dochodzi do 100%

e) Odporność na ogień dla płyt pilśniowych należy przyjmować podobnie, jak i dla drzewa miękkiego z tą różnicą, że palą się one wolniej mniejszym płomieniem.

f) Odporność na zagrzybienie również należy przyjmować podobnie jak u drewna.

Wytyczne ogólne.

1. Płyty pilśniowe zamawia się na budowę o grubości, jaka jest podyktowana wymaganiami termicznymi, jeśli służą one jako izolacja cieplna, względnie warunkami konstrukcji, do której budowy mają one być użyte.

Płyty pilśniowe porowate najczęściej stosuje się o grub. 12½ mm, jeśli służą one dla celów wykładania ścian wewnętrznych zamiast tynków lub jako podkład pod tynk, jako ocieplenie ścian zewnętrznych w połączeniu z cegłą lub betonem, jako izolacja akustyczna stropów. Przy stosowaniu tych płyt dla ocieplenia pomieszczeń strychowych, stropodachów, ścian szkieletowych w domach prefabrykowanych, stosuje się płyty o grub. takiej, jaka wypada z obliczenia termicznego dla danego rejonu. Dla celów izolacji akustycznej stosowane są płyty przeważnie o grub. 12½ mm. Płyty twarde stosowane są najczęściej o grub 3½ mm grubsze zaś, gdy konstrukcja tego wymaga.

2. Płyty pilśniowe należy przechowywać przed użyciem do budowy w pomieszczeniach suchych i przewiewnych, układać je na płask na podłożu równym i niezawilgoconym.

3. Zamawiać płyty należy w takich wymiarach, aby unikać krajania płyt na budowie.

4. Jeśli płyty pilśniowe stosuje się w konstrukcjach narażonych na zwilgocenie jak np. przy wykładaniu stropodachów pod papę, tarasów, ścian zewnętrznych itp. zaleca się stosować płyty impregnowane.

5. Płyty pilśniowe nie są materiałem niepalnym to też należy przestrzegać zachowanie odpowiednich odległości od palenisk i kanałów spalinowych, jak przy stosowaniu drewna.

6. Wszelkiego rodzaju przewody (wodociągowe, kanalizacyjne, gazowe, ogrzewnicze itp.) jak również armaturę w łazienkach, kuchniach i innych pomieszczeniach należy mocować do konstrukcyjnych części budynków nie zaś do samej okładziny z płyt pilśniowych.

7. Płyty pilśniowe przybijane do konstrukcji szkieletowej, drewnianej ścian, sufitów, przegródek itp. winny być przed przybiciem zwilżane. Płyty porowate zwilża się pociągając wodą za pomocą szmatki, gąbki lub szczotki, płyty twarde polewa się z konewki lub zanurza się w wodzie, poczem pozostawia się płyty złożone parami powierzchniami zwilżonymi do siebie w pomieszczeniu niezbyt suchym ani ciepłym, na okres minimum 6 godzin dla płyt porowatych, a 24 godz. dla płyt twardych. Zwilżać należy tę powierzchnię płyty, która przywierać będzie do powierzchni (ścian i sufitów itp.).

8. Przy przytwierdzaniu płyt pilśniowych porowatych i twardych należy zachowywać odstęp między płytami od 2 mm do 4 mm, aby mieć gwarancję, że się one nie pofałdują i nie popaczą. Należy również utrzymać odstęp ok. 5 mm od podłogi, sufitu i ścian bocznych.

9. Płyty pilśniowe są materiałem przeznaczonym przede wszystkim do stosowania wewnątrz budynku. W przypadkach gdy są one stosowane na zewnętrzne konstrukcje w budynkach należy je zabezpieczyć przed działaniem wpływów atmosferycznych przez nasycenie lub powlekanie warstwą ochronną (produkty smołowe, pokost, farby, lakiery itp.) dla płyt twardych, a impregnowane i ew. tynkowanie dla płyt porowatych.

B. Wytyczne szczegółowe stosowania płyt pilśniowych w różnych konstrukcjach budowlanych.

Płyty porowate.

Płyty pilśniowe porowate jako okładziny ciepłochronne ścian zewnętrznych, dachów, stropodachów, stropów nad piwnicami i na poddaszach stosuje się zarówno w konstrukcjach budynków szkieletowych jak i pełnych drewnianych oraz budynkach z cegły, pustaków i betonów.

1. **Przy szkieletach drewnianych ścian, stropach i krokwiach drewnianych płyty są przybijane do szkieletu gwoździami.** Rozstaw rygli tworzących konstrukcję ścian winien wynosić 40,8 cm. Płyty szerokie 122 cm przytwierdza się 4 rzędami gwoździ. To samo dotyczy rozstawu krokwi, belek stropowych, na które poleca się stosować w przypadkach takich konstrukcji deski 48 mm co 40.8 cm. Szkielet ścian zewnętrznych jak i wewnętrznych niosących też wykonywany jest przy stosowaniu tego typu konstrukcji ścian z desek 5 x 10 cm lub wymiarów zbliżonych. Jeśli krokwie lub belki stropowe są rozstawione szerzej niż 50 cm to należy dodać specjalne listwy o wym. 4 x 5 lub 4 x 6 cm w kierunku poprzecznym do krokwi lub belek dla umocowania płyt pilśniowych.

Płyty pilśniowe porowate można umocować do krokwi przez zastosowanie listew na których płyty układa się jak wsuwankę przy podłogach „ślepych". Drugą warstwą płyt przybija się do krokwi od strony poddasza, względnie do listew przytwierdzonych do krokwi, jeśli krokwie są rozstawione więcej niż co 50 cm. Strop nad piwnicami ocieplа się w podobny sposób. Strop na poddaszu możemy ocieplać przez przybijanie płyt porowatych do sufitu i przez układanie płyt pilśniowych „na wsuwkę" pomiędzy belki stropowe, względnie przybijając płyty wprost do belek stropowych od strony poddasza.

Wówczas należy pokryć płyty pilśniowe deskami przybijając do belek stropowych przez płyty pilśniowe. Możemy też ocieplać dach przez przybicie 2-ch warstw płyt pilśniowych do krokwi od strony zewnętrznej i pokryć następnie dach papą na lepiku.

W tym przypadku należy stosować płyty impregnowane.

2. **Przy ocieplaniu ścian zewnętrznych budynków wykonywanych z cegły, pustaków betonowych żużlowych i innych** zazwyczaj płyty przybijane są do listew pionowo umieszczonych w odległościach co 40,8 cm od osi do osi. Przy murowaniu umieszcza się wycięte stożkowo listwy poziome w murze w odległości co 70 — 80 cm, a do tych listew następnie przybijane są listwy pionowe. W ten sposób otrzymuje się przestrzeń powietrzną pomiędzy ścianą murową, a płytami pilśniowymi — przy stosowaniu listew o przekroju 4x5 lub 4x6 cm przestrzeń ta wynosi 4 cm. Zaleca się ścianę murowaną zaizolować przez powleczenie emulsją asfaltową.

Do stropów ceramicznych można płyty izolacyjne przytwierdzać za pomocą specjalnych uchwytów wypuszczonych ze stropów do których mocujemy listwy w odstępach co 40,8 cm. Jednak lepiej ocieplać układając płyty na stropie co jest znacznie łatwiejsze. W tym przypadku płyty układamy na lepiku bitumicznym.

3. **Przy ocieplaniu ścian stropów i dachów betonowych płyty układamy w szalowaniu ścian względnie na szalowaniu stropów czy też stropodachów.**

Przed betonowaniem płyty należy dobrze zwilżać, a przy stropach zwilżać i nacierać szczotką drucianą dla lepszej przyczepności betonu. Ułożone na stropie płyty porowate należy najpierw pokryć narzutem cementowym na grubość ok. 5 mm następnie na ten narzut rzucać beton w sposób ogólnie stosowany. Do gotowych ścian betonowych można również przytwierdzać płyty pilśniowe, przy pomocy lepika bitumicznego, względnie na narzut cementowy. W takim przypadku należy płytę docisnąć do ściany i przetrzymać w docisku do czasu

związania się lepiku względnie narzutu cementowego z płytą. Płyty przy mocowaniu na narzut cementowy należy uprzednio zwilżyć i nacierać szczotką drucianą.

4. **Płyty pilśniowe porowate w zastosowaniu do ścian wewnętrznych i sufitów, jako suchy tynk, oraz jako izolacja, akustyczna.**

Płyty takie są jednocześnie wykończeniem ścian wewnętrznych oraz izolują pomieszczenia poszczególne w budynku od hałasu. — Najłatwiej stosować je w budynkach o konstrukcji szkieletowej drewnianej. — Wówczas należy rozmieszczać rygle w odległości jak wyżej podano co 40,8 cm. W tej samej odległości należy ustawić stropowe, a jeśli je rzadziej ułożymy to należy przybić listwy w kierunku prostopadłym do belek w odległości 40,8 cm i do tych listew następnie przymocować płyty pilśniowe. Do tego rodzaju konstrukcji zazwyczaj stosuje się płyty pilśniowe porowate o grub. 12½ mm.

Przy ścianach murowanych z cegły, bloków betonowych, lub stropach ceramicznych lub żelbetowych — mocuje się płyty do listew 4 x 5 lub 4 x 6 cm jak podano wyżej. W stropach betonowych listwy można wbetonować przy wykonywaniu samych stropów.

5. **Płyty pilśniowe porowate jako izolacja akustyczna w stropach.** Jeśli budynek wykonywany jest o stropach z muru lub betonu, wówczas płyty są układane bezpośrednio na gładź cementową na stropie, na tej gładzi układamy legarki podłogowe, do których mocujemy podłogę.

Zaleca się stosowanie płyt impregnowanych. Jeśli podłogę kładziemy z klepki lub płyt pilśniowych twardych to wówczas do gładzi cementowej przykleja się na lepiku bitumicznym płyty pilśniowe porowate, a na tych płytach układa się również na lepiku posadzkę, linoleum, lub płyty pilśniowe twarde. Porowate płyty na pokład najczęściej stosuje się o grubości 12½ mm. Przy stosowaniu stropów belek drewnianych, płyty pilśniowe porowate układa się między belkami, jako wsuwankę lub też kładzie się na belkach, na których następnie układa się legary podłogowe i przybija się do tych legarów podłogę, względnie układa się płyty między ślepą podłogą a posadzką. Wówczas płyty porowate pilśniowe przymocowuje się do ślepej podłogi, a do płyt tych przykleja się na lepiku płytki posadzkowe czy też linoleum. Zaleca się stosowanie w tych przypadkach płyt impregnowanych na izolację.

Płyty twarde.

Zastosowanie płyt pilśniowych twardych w konstrukcjach ścian, sufitów, dachów, podłóg i stolarce.

1. **Płyty twarde pilśniowe mogą mieć najszersze zastosowanie w konstrukcjach szkieletowych budynków drewnianych.** — Wówczas tworzą one konstrukcje ścian czy też sufitu zastępując jednocześnie wykończenie ścian i sufitów. Przy budynkach typu prefabrykowanego tworzą elementy sztywne i lekkie. Stosować można je też i do zewnętrznych ścian jednak muszą one być uodpornione na wpływy atmosferyczne. Przytwierdza się je do szkieletu za pomocą gwoździ jak wyżej podano. Rozstaw rygli czy też listew przy płytach twardych możemy stosować rzadszy, co 61,2 cm, zwłaszcza jeśli stosowane są płyty 5 mm grubości.

2. **Płyty twarde można stosować w pewnych wypadkach na wyłożenie podłóg.** Jednak jedynie w pomieszczeniach mieszkalnych, gdzie jest zagwarantowane należyte konserwowanie podłów przez ich smarowanie pastą i nie zlewanie wodą w mieszkaniach dobrze utrzymywanych. Ścieralność tych podłóg jest większa niż podłóg z desek sosnowych.

Podłogi takie przykleja się bądź bezpośrednio do ułożonych równo podłóg ślepych, bądź też przyklejamy do ułożonych na lepiku na gładzi cementowej płyt pilśniowych porowatych. Zaleca się stosowanie płyt o grubości 5 mm. Płyty pilśniowe klei się zazwyczaj przy pomocy lepiku bitumicznego w arkuszach dużych lub też w dowolnej wielkości wyciętych kwadratach lub prostokątach. **W zasadzie stosuje się do podłóg płyty bardzo twarde ze względu na ich większą odporność na ścieranie.** Można również przyklejać płyty do podłoża z płyt porowatych lub też do ślepej podłogi przy pomocy klejów kazeinowych.

3. **Stosowanie płyt pilśniowych twardych do oszalowania dachów pod pokrycie papowe lub inne.** Należy stosować do tego celu płyty impregnowane. Płyty 5 mm grubości przytwierdza się do krokwi przy pomocy gwoździ. Rozstaw krokwi nie może być większy jak 61,2 cm od osi do osi. W przeciwnym przypadku należy przytwierdzać w kierunku poprzecznym do krokwi łaty 4 x 5 lub 4 x 6 cm do których następnie przytwierdza się płyty pilśniowe twarde.

4. **Stosowanie płyt pilśniowych twardych przy budynkach murowanych wewnątrz budynku.**

Płyty pilśniowe twarde mogą służyć jako wykończenie wewnątrzne ścian i sufitów w budynku murowanym. Wówczas płyty te przybija się tak, jak podano w poz. 2 dla płyt porowatych. Płyty w tym wypadku zastępują tynk i nie są tak dobrą izolacją termiczną, jak płyty pilśniowe porowate. Stosuje się do tego celu przeważnie płyty o grub. 3½ mm. Rozstaw listew, do których mocujemy płyty twarde może być zwiększony do 61,2 cm od osi do osi.

5. **Stosowanie płyt twardych pilśniowych jako boazerii w budynkach wyłożonych wewnątrz płytami pilśniowymi porowatymi.**

Płyty twarde w dużych arkuszach przykleja się do płyt miękkich przy pomocy kleju lub lepiku do żądanej wysokości i tworzą one wówczas ochronę płyt porowatych przed zanieczyszczeniem i uszkodzeniami mechanicznymi, na które są zazwyczaj narażone płyty porowate w dolnych partiach ścian.

6. **Ścianki działowe z płyt pilśniowych.**

Stosowanie płyt pilśniowych do konstrukcji ścianek działowych jest korzystne ze względu na lekkość takich ścianek, które nie wymagają wzmacniania stropu w miejscach ich stosowania.

Ścianki takie wykonywane mogą być zarówno w budynkach istniejących jak i nowo wznoszonych przy urządzeniu biurowych pomieszczeń i budynków mieszkalnych. Dają one dobrą izolację akustyczną. Przy konstrukcji ścianek ryglowych stosuje się rygle pionowo ustawione na podwalinie. Rygle 5x8 cm, 6x6 cm lub grubsze, zależnie od wysokości i długości ścianek. Ścianki mogą być obite dwustronnie płytami twardymi 3½ lub 5 mm. Wówczas dla lepszej izolacji termicznej wewnątrz ścianki dajemy jeszcze papę zygzakowato przytwierdzoną do rygli — słupki rozstawia się co 40,8 cm.

Stosuje się również płyty porowate do obijania ścianek dla otrzymania lepszej izolacji termicznej. Jeśli ścianka działowa jest murowana z cegły, płyt gipsowych, betonów lekkich lub t.p. konstrukcji, okładzina z płyt pilśniowych porowatych jest najczęściej przymocowana przy pomocy łat drewnianych lub przyklejona na lepiku lub szprycu cementowym.

Należy równocześnie izolować ścianki od stropów przez ustawianie ścianek na paskach z płyt pilśniowych porowatych o grub. 19 mm lub grubszych, co wpływa bardzo dodatnio na tłumienie dźwięków ze ścianki do stropu i na odwrót.

7. **Zastosowanie płyt pilśniowych przy wykonaniu drzwi, stolarki wbudowanej, kabin, szaf, półek it.p. wewnątrz budynków mieszkalnych, gospodarczych i przemysłowych.**

Płyty pilśniowe twarde mają szerokie zastosowanie przy budowie drzwi, stolarki wbudowanej w kuchniach, zwłaszcza przy budowie szafek robotniczych, szatni, kabin telefonicznych i t.p. Płyty zastępują sklejkę drewnianą, łatwo daja się krajać, kleić i obrabiać zwykłymi narzędziami stolarskimi. Przy budowie drzwi płyty mogą być klejone z obu stron ramy, tworząc drzwi płytowe, względnie mogą być stosowane na płyciny do drzwi. Wówczas klejone są dwie płyty ze sobą tak, aby prawe, gładkie powierzchnie były od zewnątrz. Używa się do tego celu płyt 3½ mm lub 5 mm. Do budowy wszelkiego rodzaju szaf, urządzeń kuchennych, kabin i t.p. stosuje się klej zwykły, jak do wykonywania robót stolarskich z drewna i z sklejki.

Przy wyrobie drzwi płytowych z płyt pilśniowych zaleca się kanty płyt lekko fazować, przez co ulegają one mniejszym uszkodzeniom. Wewnętrzna przestrzeń wolna wypełnia się płytami pilśniowymi porowatymi dla lepszej izolacji. Przy budowie szaf kuchennych, stołów, kredensów, szafek w rozbieralniach robotniczych, półek itp. używa się płyt pilśniowych twardych 3½ mm lub 5 mm i w tych wypadkach ramę okleja się płytami zazwyczaj tylko z jednej strony.

C. Szczegóły przytwierdzania i wykańczania płyt pilśniowych

1. **Płyty twarde jak i porowate na budowie przecinane są** na żądane wymiary przy pomocy zwykłej ręcznej piły o drobnych i ostrych zębach. Przy budowlach większych, jeżeli nie ma możności sprowadzenia całości potrzebnych płyt w wymiarach z góry przewidzianych, należy zainstalować na budowie piłę mechaniczną o tarczy szybkobieżnej i drobnych zębach, przez co uzyskuje się szybką i tanią robotę, a krawędzie otrzymuje się po przecięciu niepostrzępione.

Przy przecinaniu płyt należy płyty kłaść gładką (prawą) stroną do góry.

Dalszej obróbki płyt można dokonywać przy pomocy zwykłych narzędzi stolarskich.

Zaokrąglenie lub ścięcie ukośne krawędzi płyty przy małych ilościach wykonuje się drobno zaciętym zdzierakiem i wygładza szlakiem.

Przy większych ilościach należy używać specjalnego do tego celu strugu, którego ruchome ostrze nastawiać można od-

powiednio do grubości płyt oraz pod żądanym kątem nachylenia.

Przeróbka i obróbka płyt może być dokonywana tylko przed ich nawilżaniem.

2. **Przytwierdzanie płyt do szkieletu ścian drewnianego budynku rusztu z łat na ścianach czy też pełnego podłoża z desek lub bali** wykonuje się przy pomocy specjalnych gwoździ.

Przytwierdzanie płyt do podłoża winno być dokonywane po wyschnięciu samego elementu nośnego. Nie należy umocowywać płyt na podłożu wilgotnym względnie zimą w pomieszczeniach zimnych nie opalanych i należycie nie wysuszonych.

Specjalną uwagę przy wykonawstwie należy zwrócić na rodzaje gwoździ jakie winno się stosować i na ich rozmieszczenie na powierzchni przytwierdzonej płyty. Od należytego umocowania płyt zależy jakość wykonanej roboty.

Gwoździe, którymi płytę przymocowujemy winny być dłuższe o 25 mm od grubości przybijanej płyty. Czyli jeśli płyta jest o grubości 12½ mm to gwóźdź musi być nie krótszy jak 37.5 mm. Rodzaje gwoździ zależą od tego, jak zamierzamy wykończyć powierzchnię płyt, tzn. czy będzie ona pozostawioną w naturalnej fakturze, czy też będzie malowaną względnie otynkowaną.

Jeśli płyty mają być otynkowane to stosować należy gwoździe o główkach podobnych jak przy gwoździach papowych, lecz główki nieco mniejsze. Przy pozostawieniu płyt w naturalnej fakturze stosuje się do płyt porowatych gwoździe o łebkach pozwalających na ukrycie ich w płycie. Gwoździe te zbliżone są wyglądem do sztyftów, zamiast łebka mają one stożkowe zgrubienie przy końcu. Inne gwoździe o główkach zgrubionych stożkowo i zakończonych na ostro konusowo stosuje się do przytwierdzania płyt twardych, które zazwyczaj wykańczane są przez malowanie olejne lub lakierowanie, politurowanie względnie fornierowanie. Główki są wbijane w płytę tak iż po malowaniu są niewidoczne.

Aby nie uszkodzić płyty przytwierdzonej gwoździe o małych łebkach wbijane są za pomocą „punktaka".

We wszystkich przypadkach przy przytwierdzaniu płyt pilśniowych należy stosować gwoździe ocynkowane lub w inny sposób zabezpieczone przed rdzą.

Dla lepszego przytwierdzenia płyty do podstawy zaleca się wbijać gwoździe o małych łebkach pod kątem zbliżonym do 45°, przy czym w poszczególnych rzędach należy zmieniać kąt nachylenia, tzn. raz w prawym, a raz w lewym kierunku. Odnosi się to jedynie do przytwierdzania płyt porowatych, ze względu na narzucony przy produkcji wymiar szerokości płyt 1220 mm; rozstaw listew czy też rygli, do których mocujemy płyty winien wynosić 40.8 cm — co gwarantuje sztywność konstrukcji.

Przy stosowaniu płyt porowatych o grubości 25 mm i więcej oraz płyt twardych o grubości 5 mm odległość listew możemy zwiększyć do 61.2 mm.

Listwy winny być tak rozstawione przy narożach pomieszczeń, aby każda płyta była przybita wokoło krawędzi do podstawy.

Do ścian masywnych listwy przybijane są do uprzednio zamocowanych (zamurowanych lub zabetonowanych) łat przez przybicie gwoździami. Listwy wmurowane winny być impregnowane. Należy dażyć przy rozplanowaniu łat do jak najmniejszego przycinania płyt.

Konieczność przycinania jest nieunikniona przy narożach pomieszczeń, przy otworach drzwiowych i okiennych itp.

W takich przypadkach zachodzi często konieczność umieszczania dodatkowych łat lub rygli. Odległość tych dodatkowych rygli czy słupków nie powinna być większą, jak 50 cm od poprzedniego rzędu gwoździ.

Przybijanie zaczynać należy od umieszczenia płyt na właściwym miejscu, jeden robotnik przytrzymuje, podczas gdy drugi zaczyna przybijanie od góry, najpierw paru gwoździami w taki sposób, aby zwisały one swobodnie do podłogi. Przybija się następnie płyty do środka idąc z góry na dół a po przybiciu rzędów środkowych przybija się płyty przy ich krawędziach. Wg innej metody przybijanie płyty rozpoczyna się od krawędzi, która znajduje się najbliżej poprzednio umocowanej płyty, a potem wbija się kolejno następne rzędy gwoździ z góry na dół i od lewej po prawej strony aż do przeciwległej krawędzi. Zarówno przy pierwszej jak i przy drugiej metodzie unika się szalowania płyt. Płyty w czasie przybijania nie należy opierać o podłogę, muszą one zwisać, oparte na klinach o grubości około 1 cm, które po przybiciu płyt usuwamy. Gwoździe rozmieszcza się w odległościach 10 cm od siebie na krawędziach płyt i 20 cm w rzędach środkowych. Przy szerokości płyt 1220 mm otrzymamy zazwyczaj 4 rzędy gwoździ idących wzdłuż płyty.

Jeśli płyty przybija się do podłoża pełnego z desek lub bali, to zaczynać należy przybijanie od środka płyty, a gwoździe wbijać można nieregularnie w odstępach około 30 cm. Na krawędziach płyt utrzymuje się odstęp jak wyżej podano tzn. 10 cm. Przy krawędziach płyt gwoździe wbija się w odległości nie mniejszej jak 1 cm od krawędzi. Do przybijania płyt na suficie stosuje się zazwyczaj bardzo prostą podporę w kształcie dwuteowym, co ułatwia przybijanie płyt. Wysokość podpory ściśle odpowiada wysokości pomieszczenia od podłogi do sufitu. Przy przybijaniu płyt twardych rozstaw gwoździ w rzędach środkowych możemy zwiększyć do 30 cm.

3. **Przyklejanie płyt do konstrukcji drewnianych.** Należy stosować kleje zimne (kazeinowe), gdyż dają one gwarancję lepszego utwierdzenia. Przyklejanie płyt pilśniowych odbywa się w ten sposób, że klej rozsmarowuje się na podkładzie, do którego płyty są następnie przyciskane. Przytrzymuje się płyty do czasu aż się klej zwiąże.

Metodę klejenia czasami kombinuje się z przybijaniem, stosując wówczas znacznie mniej gwoździ.

Płyty twarde ze sobą oraz z płytami porowatymi kleją się również dobrze jak z drzewem. Jeżeli płyty przykleja się nie należy ich zwilżać.

4. **Przytwierdzanie płyt do podłoża betonowego lub ceglanego bez stosowania łacenia.** Płyty pilśniowe porowate układane jako ocieplenie stropów nad piwnicami stropodachów, tarasów lub układane jak podkład pod posadzkę z klepki, płyt twardych, linoleum itp. zazwyczaj przykleja się do podłoża przy użyciu lepiku bitumicznego.

Na powierzchni stropu betonowego, czy też ceramicznego układa się cienką około 2½ cm warstwę wyrównawczą z betonu, jastrychu lub gipsu i po wyschnieciu tego podłoża rozsmarowuje się na nim lepik i układa się płyty pilśniowe porowate o wielkości 1,22 x 1,50 cm, lub w większych arkuszach. Układać należy płyty na lekki dotyk, pozostawiając przy ścianach odległość płyt od ścian około 1 cm. Na ułożonych w ten sposób płytach klei się klepke, inne płyty posadzkowe lub linoleum również na lepiku bitumicznym.

Przy tarasach można też układać płyty na sucho, a następnie na ułożone płyty przyklejać lepikiem dwie lub więcej warstw papy bitumicznej.

W przypadkach przyklejania płyt pod posadzki, a zwłaszcza przy stropodachach i tarasach należy stosować płyty porowate uprzednio zaimpregnowane.

W podobny sposób można przytwierdzać płyty do ścian ceglanych, betonowych lub pustakowych. Powierzchnie muszą być wyrównane narzutem cementowym i po przeschnięciu posmarowane lepikiem, do którego płyty muszą być dociskane na okres do związania lepiku.

Jeżeli przyklejamy płyty do podłoża zupełnie suchego należy stosować lepik podegrzany. Przy podłożu wilgotnym lepik może być zimny.

Do podłoża ścian i stropów ceglanych i betonowych można również przytwierdzać płyty porowate przy pomocy narzutu szprycu cementowego. W tym wypadku dla dobrego związania płyt z narzutem należy płyty zwilżać oraz nacierać je od strony przytwierdzanej szczotką drucianą. Grubość narzutu wynosi 3 — 4 mm. Płytę należy docisnąć i pozostawić w docisku do czasu związania zaprawy.

Przy ścianach ceramicznych stosować można mocowanie płyt przy użyciu warstwy zaprawy gipsowej, postępując w sposób podobny jak przy narzucie ze szprycu cementowego.

Płyty twarde mogą być przyklejone do betonu na lepiku, jednak w praktyce bywa to bardzo rzadko stosowane.

5. **Wykończenie złącz płyt pilśniowych.** Złącza płyt na ścianach i sufitach wykonuje się również w zależności od tego, czy płyty pozostawać mogą w naturalnej ich fakturze, czy też będą malowane, tapetowane, względnie tynkowane.

Przy pozostawieniu płyt w ich naturalnym kolorze złącza pozostawia się otwarte, odpowiednio obrobione, względnie przykrywa się je listwami.

Przy wykańczaniu połączeń płyt na złącza otwarte, należy przed przystąpieniem do umocowania i przed zwilżeniem płyt obrobić krawędzie wg żądanego kształtu przy pomocy struga, czy też drobnoziarnistego zdzieraka.

Stosuje się owalne, skośne lub inne obrabianie krawędzi.,

Przy tego rodzaju obróbce krawędzi płyty są umocowywane w odległościach 3 — 5 mm jedna od drugiej.

Przy złączach krytych listwami pozostawiać należy również odstęp 3 — 5 mm między płytami, a na złącza przybijać należy różnego rodzaju listwy profilowane lub gładkie.

Przy okładzinach zwłaszcza z płyt twardych dla celów dekoracyjnych są również stosowane listwy metalowe.

Listwy należy przybijać równolegle do siebie i rozmieszczać złącza w symetrycznych odległościach na przestrzeni każdej ściany czy sufitu. Listwy należy stosować nie grubsze jak 2 cm i nie szersze jak 4 cm. Wykańczać należy listwy przez politurowanie lub malowanie na kolor ściany lub kontrastowy dla celów dekoracyjnych. Przytwierdzać listwy należy gwoździami, względnie śrubami do drzewa.

Można stosować rozstaw płyt szerszy naprzykład 10 — 12 mm pozostawiając spoiny nie przykryte, a jedynie obrobione.

Podłoża w spoinach maluje się często na kolor kontrastowy przez co uzyskuje się efekt dekoracyjny.

W wypadku mniej starannego i łatwiejszego wykańczania spoin stosuje się umocowywanie płyt do podłoża na lekki dotyk z pozostawieniem pomiędzy płytami odległości ok. 1 do 2 mm.

Następnie szczeliny pomiędzy płytami, jak również ślady po wbitych gwoździach (główki) wypełnia się kitem. Jako kitu używa się specjalnie przyrządzonej szpachlówki z drobnych trocin pozostałych przy dzieleniu (krajaniu) płyt porowatych i twardych, która nie plami i daje w miejscach zakitowanych to samo zabarwienie.

Przy płytach twardych postępuje się w sposób podobny jak i przy porowatych. Częściej jednak przy płytach twardych stosowane są złącza szpachlowane i płyty całe malowane, względnie listwy przybijane dla zakrycia spoin. Obrabianie spoin i pozostawienie ich otwartych ze względu na cienkość płyt twardych jest b. rzadko stosowane.

6. **Zabezpieczanie naroży ścian wewnętrznych z płyt pilśniowych** zwłaszcza z płyt porowatych wykonuje się w sposób następujący.

Na narożach należy przytwierdzać listwy drewniane o różnorodnym kształcie czy też nawet listwy z płyt pilśniowych twardych.

Można stosować również narożniki metalowe.

Listwy drewniane są politurowane, malowane względnie lakierowane.

Przytwierdza się listwy narożne przy pomocy gwoździ lub śrub.

7. **Gięcie płyt pilśniowych należy wykonywać w sposób następujący.**

Płytę porowatą lub twardą należy nawilżyć od strony lewej wodą względnie parą. Płyta staje się giętką i daje się wygiąć do żądanego promienia bez pęknięcia.

Jeśli chodzi o wygięcie płyt twardych do bardzo małych promieni to należy postępować w następujący sposób.

a) zestrugać lewą stronę płyty w miejscu zginania aby uzyskać mniejszą grubość płyty.

b) włożyć płytę do wrzącej wody i przetrzymać w niej przez 15 — 30 minut.

c) w miejscu zestruganym należy płytę posmarować warstwą kleju na zimno. Przez wsiąknięcie kleju w pory płyty po zdjęciu z szablonu i wyschnięciu płyta zachowa nadany kształt.

d) Należy płytę wyginać stopniowo używając do tego szablonu i małych zacisków na suporcie.

Po wyschnięciu zdejmujemy płytę z zacisków i wtedy utrzymuje ona trwale kształt taki, jaki uprzednio nadaliśmy jej.

Najmniejszy promień, do którego płyty pilśniowe porowate mogą być wygięte wynosi ok. 60 cm. Płyty twarde dają się wygiąć do promienia ok. 30 cm.

8. **Przy tynkowaniu powierzchni płyt porowatych na ścianach zewnętrznych** budynku zaleca się stosować cienką siatkę metalową na całej powierzchni płyt, co gwarantuje dobrą przyczepność tynku i zwiększa wytrzymałość mechaniczną, całej okładziny.

Wewnątrz budynku przy stosowaniu dużych arkuszy płyt należy na złączach płyt i na narożnikach ścian przymocowywać cienką siatkę drucianą, z drutu ocynkowanego o szerokości pasków 8 — 10 cm. Siatkę należy przybijać gwoździami ocynkowanymi. Jeśli podkład wykonany jest z płyt niewielkich, to należy pozostawiać spoiny płyt szersze (ok. 1 cm) i wówczas można ograniczyć się do osiatkowania naroży i ścian w pokojach oraz miejsc, gdzie tynk na płytach łączy się z tynkiem na murze.

9. **Przy malowaniu lub tapetowaniu ścian pokrytych płytami porowatymi** należy złącza płyt pokryć paskami cienkiej tkaniny o szerokości 8 — 10 cm. Przytwierdza się paski przy użyciu kleju i następnie wyrównuje się je przy pomocy szpachlówki.

Po przeschnięciu pasków należy powierzchnię wyrównać przy pomocy szklaka. Następnie powierzchnię płyt maluje się i złącza pozostają niewidoczne pod farbą.

Przy tapetowaniu paski tkaniny na złączach mogą być zastąpione paskami z mocnego papieru lub celofanu. Ponieważ jednak cienka tkanina czy papier może dać po nałożeniu tapety lub farby wyraźne odznaczenia przyklejonych pasków zaleca się przy bardziej starannym wykańczaniu powierzchni płyt miejsca, gdzie się nakleja paski zeskrobywać na głębokość ok. 2 mm przy pomocy szlaka i listewki z drewna o szerokości 8 cm, poczym w miejsce wgłębione nakleja się paski tkaniny lub papieru. Następnie na tak równo przygotowaną powierzchnię płyt przykleja się tapetę lub kładzie się farby.

10. **Tynkowanie płyt porowatych** wykonuje się normalnymi zaprawami murarskimi, przy czym otrzymuje się bardzo równe powierzchnie ze względu na idealnie równy podkład, jaki dla tynku tworzą płyty pilśniowe.

Przed tynkowaniem płyty należy obficie zmoczyć wodą, oraz natrzeć powierzchnię płyt szczotką drucianą, przez co uzyskuje się zmechacenie powierzchni płyty i lepszą przyczepność tynku.

Najlepiej jest stosować do tynkowania płyt pilśniowych wewnątrz zaprawę gipsową, która daje bardzo gładką powierzchnię przy grubości tynku około 10 mm.

Jeśli stosuje się zaprawę wapienną to dajemy narzut wapienny, cementowy o stosunku 1 : 6 lub 1 : 7, po czym zaprawę wapienną, co łącznie daje grubość tynku około 12 mm.

Wykonanie tynków zewnętrznych na płytach pilśniowych należy wykonywać zaprawą wapienno-cementową na narzucie z zaprawy cementowej w stosunku 1 : 3 z piasku o grubszych ziarnach.

Grubość zaprawy nie powinna wynosić więcej na ścianach zewnętrznych jak 15 — 18 mm.

Pod tynk zewnętrzny należy stosować płyty impregnowane i płyty te powinny być umieszczone najmniej 60 — 70 cm nad terenem, a to w celu uniknięcia zawilgacania płyt. O ile faseta przy suficie ma być wytynkowana owalnie to należy na ścianach pod sufitem przybić 1 lub 2 paski z płyt porowatych, co znacznie ułatwia i przyśpiesza wykonanie fasety i zaoszczędza zużycie zaprawy.

11. **Malowanie płyt porowatych** można wykonać przy użyciu farb olejnych jak i klejowych. Olejne jednak rzadziej są stosowane, gdyż są kosztowne zwłaszcza, że płyta porowata wchłania dużo farby olejnej.

Przed malowaniem należy powierzchnię ścian wyłożoną płytami porowatymi należycie przygotować zabezpieczając złącza paskami, oraz wyszpachlować miejsca, gdzie są wbite gwoździe. Po wyschnięciu szpachlówki i jej wyrównania szklakiem maluje się ściany dwukrotnie farbą klejową lub olejną w dowolnym kolorze.

Przy malowaniu olejnym daje się dodatkowo gruntowanie, a następnie maluje się dwukrotnie.

Przy płytach twardych po zagruntowaniu powierzchni i wyszpachlowaniu spoin i główek gwoździ maluje się płyty farbą olejną dwukrotnie. Spoiny płyt przy stosowaniu na ścianach lub sufitach płyt twardych bez listew wynoszą od 1 — 2 mm i muszą być dokładnie zaszpachlowane i wygładzone przed pomalowaniem dla uzyskania jednolitej powierzchni. Maluje się płyty twarde na lśniąco lub matowo. Przed malowaniem powierzchnię płyt naciera się szklakiem dla lepszej przyczepności.

12. **Tapetowanie płyt porowatych** odbywa się na powierzchni uprzednio przygotowanej tak, jak podano wyżej Tapetowanie nie wymaga stosowania makulatury i tapeta jest przyklejona bezpośrednio do płyt pilśniowych.

Jeśli z góry wiadomo, że płyty mają być tapetowane, to należy płyty przybijać lewą stroną nazewnątrz, gdyż tapetę przykleja się do lewej powierzchni płyty.

Płyt twardych nie tapetuje się.

13. **Fornierowanie, lakierowanie i politurowanie płyt pilśniowych twardych.**

Płyty pilśniowe twarde można pokrywać dowolnym fornierem szlachetnym, przy czym płyty pilśniowe o gładkiej powierzchni i jednolitej strukturze są idealnym podkładem dla fornieru i nie powodują w przyszłości pęknięć ani pęcherzy powietrznych.

Fornierowanie jednak płyt pilśniowych stosuje się rzadko— przeważnie przy wyrobie mebli. Zazwyczaj płyty pilśniowe twarde, jeśli nie są malowane, to są polerowane woskiem, po-

liturą spirytusową lub pokrywane lakierem nitrocelulozowym. Polerowanie, politurowanie lub lakierowanie płyt pilśniowych jest bardzo ułatwione na skutek twardej i bardzo gładkiej powierzchni, która nie wymaga dodatkowego wygładzania, ani też nie pochłania dużej ilości politury, czy też lakieru.

Przy politurowaniu, czy też lakierowaniu płyt pilśniowych należy postępować tak samo jak i przy drewnie.

Przed wykańczaniem powierzchni płyt przez lakierowanie, czy też politurowanie należy uprzednio główki gwoździ i spoiny wyszpachlować specjalnie przygotowanym kitem o barwie płyt i powierzchnie wygładzić należycie drobnoziarnistym szklakiem. W wielu wypadkach pozostawiane są płyty porowate w naturalnej fakturze przy zastosowaniu jedynie listew do przykrycia spoin.

Płyt pilśniowych porowatych nie fornieruje się.

106.

ZARZĄDZENIE Nr 110
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 11 września 1951 r.

w sprawie dostosowania do potrzeb użytkowników sklepów i innych lokali użytkowych w domach i osiedlach „ZOR .

(L. dz. G.M./2/2223/51)

W celu zapewnienia terminowej realizacji budów oraz zapobieżenia zwłoce w budowie i zbędnym kosztom, zarządza się, co następuje:

§ 1. Życzenia użytkowników lokali sklepowych i innych użytkowych, dotyczące założeń projektowych tych lokali, mogą być uwzględnione przez Dyrekcje Budowy Osiedli Robotniczych, jeżeli zostały zgłoszone w terminie dni 21 od daty otrzymania przez użytkowników zawiadomienia o przydziale lokali.

§ 2. W razie niezgłoszenia przez użytkowników swych życzeń w powyższym terminie, lokale powinny być wykończane z zastosowaniem wytycznych, ustalonych dla danej branży przez Ministra Handlu Wewnętrznego. W razie braku takich wytycznych należy korzystać z norm ogólnie stosowanych.

§ 3. Życzenia użytkowników lokali, zgłoszone po upływie 21 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o przydziale lokali, mogą być uwzględniane tylko w przypadkach wyjątkowych — jeżeli nie pociągnie to za sobą opóźnienia ukończenia budowy i nie zwiększy jej kosztów.

§ 4. Wszelkie przeróbki dokonywane przez użytkowników w lokalach wykończonych zgodnie z wytycznymi lub normami, określonymi w § 2 powinny być dokonywane po uzyskaniu zgody Dyrekcji Budowy Osiedli Robotniczych oraz inwestora centralnego, własnym kosztem użytkowników, którzy ponoszą odpowiedzialność za opóźnienie w oddaniu lokali do użytkowania.

§ 5. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 października 1951 r.

Minister **R. Piotrowski**

107.

ZARZĄDZENIE Nr 111
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 12 sierpnia 1951 r.

w sprawie sztucznego mechanicznego suszenia budynków.

(L. dz. D. VII/1/3531/51)

Celem zapobieżenia ujemnym skutkom oddawania wilgotnych budynków do użytku zarządza się, co następuje:

1. W budownictwie o przyśpieszonych cyklach produkcyjnych należy stosować sztuczno-mechaniczne osuszanie budynków przed wykonywaniem tynków wewnętrznych.
2. Sztuczno-mechaniczne osuszanie stosuje się w tych przypadkach, gdy harmonogram robót ustala rozpoczęcie tynkowania murów i stropów:
   1) w porze letniej w terminie krótszym niż 10 tygodni od zakończenia robót murowych i stropowych,
   2) w porze zimowej w terminie krótszym niż 4 miesiące od zakończenia tych robót.
3. Roboty sztuczno-mechanicznego osuszania powinny być uwzględnione w organizacji robót w sposób zapewniający ciągłość robót budowlanych, dotrzymanie skróconych terminów wykonania budowy i zachowanie przyśpieszonych metod wykonania.
4. Sztuczno-mechaniczne osuszanie budynków należy wykonywać zgodnie z § 21-PN/B-650 „Norma tymczasowa — Kosztorys wzorcowy z analizą jednostkową robocizny i materiału. Roboty, urządzenia placu budowy oraz roboty zakończeniowe".
5. Budynki wykonane z elementów gruzobetonowych prefabrykowanych w wytwórniach, mogą być sztucznie osuszane dopiero po stwierdzeniu, że elementy te dojrzewały na placu budowy lub wytwórni przez wymagany okres czasu, conajmniej 8 tygodni.
   Budynków o ścianach i stropach gruzobetonowych monolitycznych nie należy poddawać sztucznemu osuszaniu, a to z obawy o występowanie znacznych skurczów.
6. Sztuczno-mechaniczne osuszanie budynków należy do zakresu czynności przedsiębiorstw podległych Centralnemu Zarządowi Sprzętu i Mechanizacji Budownictwa Miejskiego.
7. Koszta sztuczno-mechanicznego suszenia na podstawie kosztorysów dodatkowych ponosi inwestor.
8. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 października 1951 r.

za Ministra **A. Wolski**

108.

ZARZĄDZENIE Nr 112
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 15 września 1951 r.

w sprawie sposobów krycia budynków papą

(L. dz. VII/3/4394/51)

W celu ujednolicenia sposobów krycia budynków papą bitumiczno-asfaltową lub smołową zarządza się, co następuje:

§ 1. Przy kryciu budynków papą bitumiczno-asfaltową lub smołową należy stosować następujące zasady:

1. Przy kryciu dachów drewnianych w budynkach nowych papą bitumiczno-asfaltową należy stosować jedną lub dwie warstwy, przyczym przy stosowaniu dwóch warstw, warstwa spodnia powinna być wykonana z papy smołowej, a górna z bitumiczno-asfaltowej.
2. Przy kryciu papą bitumiczną dachów betonowych należy stosować dwie warstwy papy bitumiczno-asfaltowej.
3. Przy robotach wymienionych w pkt 1 i 2 należy przestrzegać zasad, zawartych w części 1 § 2 i części III § 5 normy PN/B-657. Kosztorys wzorcowy z analizą jednostkową robocizny i materiału — roboty blacharsko-dekarskie.
4. Przy kryciu domów starych lub remontowanych należy stosować jedną lub dwie warstwy papy smołowej piaskowanej.
5. Do izolacji przeciwwilgociowej fundamentów należy również używać papę smołową.

§ 2. Zarządzenie jest natychmiast wykonalne.

w/z Ministra **A. Wolski**

109.

ZARZĄDZENIE Nr 113
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 15 września 1951 r.

w sprawie powołania komisji wynalazczości i centralnych komisji wynalazczości oraz trybu postępowania tych komisji.

(L. dz. D. VII/5/6000/51)

W związku z § 32 ust. 1 i 2 zarządzenia Nr 277 Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 7.VII.51 r. w sprawie określenia organów, właściwych do przyjmowania i oceniania pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień, do rozstrzygania sporów o wysokość wynagrodzenia za te wynalazki, udoskonalenia techniczne i usprawnienia, jak również trybu postępowania tych organów (Monitor Polski Nr A-66, poz. 869) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ilekroć w niniejszym zarządzeniu jest mowa:

a) o przepisach uchwały, rozumie się przez to uchwałę Nr 291 Rady Ministrów w sprawie wynagradzania twór-

ców pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień (Monitor Polski Nr A-36, poz. 446),

b) o przepisach zarządzenia P.K.P.G., rozumie się przez to przytoczone we wstępie zarządzenie Nr 277 Przewodniczącego P.K.P.G. z dnia 7.VII.51 r.,

c) o centralnych zarządach, rozumie się przez to również Zarząd Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych,

d) o komisji lub komisjach bez bliższego określenia, rozumie się przez to komisje wynalazczości i centralne komisje wynalazczości,

e) o projektach bez bliższego określenia, rozumie się przez to projekty pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych lub usprawnień.

§ 2. Małymi zakładami pracy w rozumieniu § 18 zarządzenia P.K.P.G. są:

a) zarządy budowlane, wchodzące w skład zjednoczeń budownictwa miejskiego oraz zakłady produkcyjne, podległe zakładom produkcji pomocniczej,

b) terenowe oddziały przedsiębiorstw projektowania budownictwa miejskiego „Miastoprojekt",

c) budowlane przedsiębiorstwa powiatowe.

Powołuje się:

1) komisje wynalazczości w:

a) zjednoczeniach budownictwa miejskiego i równorzędnych jednostkach nadzorowanych przez centralne zarządy budownictwa miejskiego i Centralny Zarząd Robót Instalacyjnych Budownictwa Miejskiego,

b) przedsiębiorstwach projektowania budownictwa miejskiego „Miastoprojekt",

c) zakładach prefabrykacji budownictwa miejskiego oraz w Biurze Studiów i Projektów Zakładów Prefabrykacji Budownictwa Miejskiego, nadzorowanych przez Centralny Zarząd Zakładów Prefabrykacji Budownictwa Miejskiego,

d) centralnych warsztatach sprzętu oraz Przedsiębiorstwie Robót Zmechanizowanych, nadzorowanych przez Centralny Zarząd Sprzętu i Mechanizacji Budownictwa Miejskiego,

e) wojewódzkich zarządach budowlanych przedsiębiorstw powiatowych,

2) centralne komisje wynalazczości w:

a) centralnych zarządach budownictwa miejskiego i Centralnym Zarządzie Robót Instalacyjnych Budownictwa Miejskiego,

b) Centralnym Zarządzie Biur Projektowych Budownictwa Miejskiego,

c) Centralnym Zarządzie Zakładów Prefabrykacji Budownictwa Miejskiego,

d) Centralnym Zarządzie Sprzętu i Mechanizacji Budownictwa Miejskiego,

e) Zarządzie Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych.

§ 4. 1. Do zakresu działania komisji wynalazczości należy:

a) ocena pracowniczych wynalazków, udoskonaleń technicznych i usprawnień oraz określania wysokości wynagrodzenia za te wynalazki, udoskonalenia techniczne i usprawnienia,

b) ocena projektów i prac, zgłoszonych na konkursy wynalazczości, organizowane przez kierownictwo zakładu pracy oraz Klub Techniki i Racjonalizacji.

2. Ocena projektów, zgłaszanych przez pracowników zakładów pracy, określonych w § 2 lit. a, b i c należy do kompetencji komisji wynalazczości w zakładach pracy, wymienionych w § 3 ust. 1 lit. a, b i e.

3. Do zakresu działania centralnej komisji wynalazczości należy:

a) sprawdzanie prawidłowości uchwał komisji wynalazczości, przesyłanych do zatwierdzenia dyrektorowi centralnego zarządu i stawianie wniosków co do zatwierdzenia tych uchwał przez dyrektora centralnego zarządu lub Ministra,

b) przedkładanie Ministrowi za pośrednictwem Departamentu Techniki wniosków o podwyższenie wynagrodzenia za projekty, o których mowa w §§ 10 i 11 przepisów uchwały oraz ustalanie wysokości wynagrodzenia i terminów wypłat za projekty, o których mowa w § 13 wspomnianej uchwały i przedkładanie Ministrowi za pośrednictwem Departamentu Techniki wniosków o zatwierdzenie tych ustaleń,

c) rozpatrywanie odwołań od uchwał komisji wynalazczości i rozstrzyganie sporów o wysokość wynagrodzenia za pracownicze wynalazki, udoskonalenia techniczne i usprawnienia (§ 57 i następne przepisów zarządzenia P.K.P.G.),

d) rozpatrywanie przez przewodniczącego komisji wniosków o przywrócenie terminu wniesienia odwołania.

§ 5. 1. Do rozpatrzenia i oceny projektu, zgłoszonego przez kierownika zakładu pracy, jego zastępcę, kierownika komórki wynalazczości lub członków komisji wynalazczości — właściwą jest komisja wynalazczości w zakładzie pracy, w którym twórca jest zatrudniony. W tym przypadku twórca wyłącza się jako członek komisji.

Przepis ten nie ma zastosowania w przypadkach, gdy zgłoszony projekt nie wchodzi w zakres przedmiotu działalności zakładu pracy i przekazany zostaje za pośrednictwem centralnego zarządu do rozpatrzenia innej komisji, właściwej ze względu na przedmiot projektu.

2. Do rozpatrzenia i oceny projektu, zgłoszonego przez dyrektora centralnego zarządu, jego zastępcę, kierownika komórki wynalazczości, przez członka centralnej komisji wynalazczości lub przez innych pracowników centralnego zarządu, właściwą jest komisja wynalazczości w zakładzie pracy, właściwym ze względu na przedmiot projektu.

3. Przepisy ust. 1 i 2 mają zastosowanie w przypadku zgłoszenia projektu, opracowanego przez osobę, wymienioną w ust. 1 i 2 wspólnie z inną osobą lub innymi osobami.

§ 6. 1. W skład komisji wchodzą:

a) jako przewodniczący: pierwszy zastępca dyrektora do spraw technicznych (naczelny względnie główny inżynier),

b) jako zastępca przewodniczącego: wyznaczony przez przewodniczącego wysokokwalifikowany fachowiec, zatrudniony w zakładzie pracy (w centralnym zarządzie),

c) jako sekretarz: kierownik komórki wynalazczości w zakładzie pracy (w centralnym zarządzie),

oraz jako stali członkowie:

d) przedstawiciel Podstawowej Organizacji Partyjnej P.Z.P.R.,

e) przedstawiciel Rady Zakładowej Związku Zawodowego,

f) przedstawiciel służby finansowo-księgowej zakładu pracy (centralnego zarządu), wyznaczony przez dyrektora,

g) przedstawiciel służby techniczno-produkcyjnej zakładu pracy (centralnego zarządu), wyznaczony przez dyrektora.

Poza tym w skład komisji wchodzi przedstawiciel technicznego kierownictwa zakładu pracy w Klubie Techniki i Racjonalizacji — o ile klub taki istnieje na terenie zakładu pracy.

2. W posiedzeniach komisji mogą brać udział rzeczoznawcy zaproszeni w miarę potrzeby przez przewodniczącego komisji i rzeczoznawcy zaproszeni przez twórcę projektu.

3. Protokólanci powoływani są doraźnie w miarę odbywania posiedzeń i nie wchodzą w skład komisji.

§ 7. 1. Sposób powoływania przewodniczącego komisji wynalazczości, przewodniczącego centralnej komisji wynalazczości, ich zastępców, sekretarzy komisji oraz przedstawicieli służb finansowo-księgowych i techniczno-produkcyjnych (§ 6 ust. 1 lit. f i g) ustalony jest w §§ 20 — 22 zarządzenia P.K.P.G.

2. Przewodniczącego komisji wynalazczości powołuje naczelny dyrektor właściwego centralnego zarządu na wniosek naczelnego dyrektora jednostki, podległej temu centralnemu zarządowi.

3. Członków komisji, wymienionych w § 6 ust. 1 lit. d i e powołują kierownictwa zakładów pracy na wniosek przewodniczących komisji.

§ 8. 1. Za udział w posiedzeniach komisji, odbytych poza godzinami służbowymi — członkowie komisji otrzymują wynagrodzenie w wysokości złotych 22.50, a przewodniczący komisji w wysokości złotych 30,—. Protokólanci i rzeczoznawcy zaproszeni przez przewodniczącego otrzymują wynagrodzenie tak, jak członkowie komisji.

2. Sposób pokrywania wydatków, związanych z wynagrodzeniem członków komisji oraz rzeczoznawców ustalony jest w § 8 ust. 1 pkt. 3 oraz w ust. 2 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 27.VII.51 r. w sprawie określenia źródeł i sposobu finansowania wynalazczości pracowniczej (Monitor Polski Nr A-70, poz. 911).

§ 9. 1. Posiedzenia komisji zwołuje przewodniczący w miarę potrzeby z tym, że posiedzenia te powinny odbywać się nie później niż w ciągu 7 dni od daty przedłożenia projektu przewodniczącemu komisji przez kierownika komórki wynalazczości, względnie od daty otrzymania akt sprawy w przypadkach, określonych w § 20 ust. 3 i 4.

2. O terminie posiedzenia przewodniczący zawiadamia niezwłocznie członków komisji, zarząd Klubu Techniki i Racjonalizacji, rzeczoznawcę lub rzeczoznawców, jeżeli zachodzi potrzeba korzystania z ich usług oraz twórcę lub twórców rozpatrywanego projektu, których udział w posiedzeniach komisji wynalazczości jest obowiązkowy, a w posiedzeniach centralnej komisji wynalazczości — w razie potrzeby.

3. Na jednym posiedzeniu komisji powinny być rozpatrywane nie mniej niż 3 projekty, chyba, że znaczenie projektów,

albo brak odpowiedniej ilości zgłoszonych projektów w związku z terminem zakreślonym w ust. 1 stoją temu na przeszkodzie.

§ 10. W posiedzeniach komisji mogą brać udział z prawem zabierania głosu ale bez prawa głosowania, przedstawiciele Klubu Techniki i Racjonalizacji oraz rzeczoznawcy.

§ 11. Przewodniczący, otwierając posiedzenie komisji:

a) stwierdza, czy ilość członków komisji, uprawnionych do głosowania odpowiada niezbędnym dla ważności uchwał warunkom, przewidzianym w § 12 ust. 2,
b) poucza zebranych o obowiązku zachowania w tajemnicy spraw, o których powezmą wiadomość w związku z uczestnictwem w komisji,
c) zaznajamia obecnych z programem posiedzenia,
d) przestrzega, w razie rozpatrywania kilku projektów na jednym posiedzeniu, aby osoby niezwiązane bezpośrednio z rozpatrywaną sprawą, nie przebywały na sali obrad.

§ 12. 1. Uchwały komisji zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości rozstrzyga głos przewodniczącego.

2. dla ważności uchwał potrzebna jest obecność przynajmniej połowy członków, w tym przewodniczącego lub jego zastępcy i sekretarza.

§ 13. 1. Z przebiegu posiedzenia sporządza się, oddzielnie dla każdego rozpatrywanego projektu protokół, który po odczytaniu podpisuje przewodniczący, sekretarz, obecni na posiedzeniu członkowie komisji oraz protokólant.

2. Protokół musi zawierać:

datę, miejsce obrad, czas rozpoczęcia i zamknięcia posiedzenia, skład komisji (nazwiska i funkcje członków komisji), stwierdzenie prawomocności posiedzenia, krótkie streszczenie dyskusji, dosłowne brzmienie powziętych uchwał, wynik głosowania nad wnioskami (przy wnioskach, które przeszły równą ilością głosów za i przeciw — należy zaznaczyć, iż wniosek przeszedł przez przegłosowanie przewodniczącego).

3. Załącznikiem do protokółu jest czytelnie wypełniona lista obecności, podpisana przez wszystkich członków komisji i osoby uczestniczące w posiedzeniu.

§ 14. 1. Członek komisji powinien zgłosić swoje wyłączenie w sprawie, w której pozostaje z twórcą projektu w tego rodzaju stosunkach, że mogłaby powstać uzasadniona wątpliwość co do jego bezstronności. Wniosek o wyłączenie członek komisji kieruje do przewodniczącego komisji, który rozstrzyga o przyjęciu lub odrzuceniu wniosku.

2. Wniosek o wyłączenie może być również zgłoszony przez innego członka komisji, jeśli ten uważa, że odnośnie osoby członka komisji zachodzą okoliczności wymienione w ust. 1.

3. W przypadku gdy przewodniczący zgłosi swoje wyłączenie — o przyjęciu lub odrzuceniu — rozstrzyga głosowanie pozostałych członków komisji.

4. Osoby, które w charakterze członków komisji brały udział w rozpatrywaniu projektu przed komisją wynalazczości nie mogą brać udziału w tym charakterze przed centralną komisją, rozpatrującą ten sam projekt.

Dotyczy to również członków centralnej komisji wynalazczości, którzy występowali przed komisją wynalazczości w charakterze rzeczoznawców.

§ 15. W przypadkach, w których komisja rozpatruje projekt, zgłoszony przez jednego z jej członków, twórca projektu na czas obrad komisji wyłącza się z jej grona, a na czas głosowania opuszcza salę obrad, natomiast korzysta z wszystkich praw, przysługujących twórcy projektu.

§ 16. Komisja wynalazczości oceniając projekt bada:

1) czy w rozumieniu art. 1 ust. 3, 4 i 5 dekretu z dnia 12 października 1950 r. o wynalazczości pracowniczej — zgłoszony projekt jest usprawnieniem, czy też posiada cechy udoskonalenia technicznego lub wynalazku,
2) czy zgłoszony projekt jest nowym w rozumieniu art. 2 wyżej wymienionego dekretu, a w odniesieniu do projektów, posiadających cechy wynalazku — czy nie został ogłoszony przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej w Opisach patentowych, których spis powinien być w posiadaniu komisji,
3) jaka jest wartość techniczna i przydatność projektu oraz możliwość i celowość zastosowania go w zakładzie pracy i w produkcji — biorąc pod uwagę przewidywane korzyści jak również oszczędności jakie przyniesie zastosowanie projektu,
4) czy podana przez komórkę finansową kwota oszczędności została obliczona zgodnie z przepisami, wydanymi w tym przedmiocie dla danej gałęzi produkcji.

§ 17. 1. Po rozpatrzeniu projektu komisja wynalazczości poweźmie uchwałę:

1) o przyjęciu projektu, po stwierdzeniu, iż projekt ten odpowiada warunkom, przewidzianym w § 16 ust. 1 i 2, że jest on właściwy pod względem technicznym, oraz, że celowym jest zastosowanie go w produkcji (§ 16 ust. 3). W konkretnym przypadku uchwała musi zawierać stwierdzenie:
   a) przydatności w zastosowaniu w produkcji,
   b) uznania projektu za wynalazek, udoskonalenie techniczne lub usprawnienie,
   c) wysokości wynagrodzenia przyznanego twórcy,
2) o odrzuceniu projektu, jeżeli stwierdzi, że nie odpowiada on wymogom, określonym w ust. 1 pkt. 1 niniejszego paragrafu,
3) o skierowaniu projektu do właściwej jednostki branżowej za pośrednictwem komórki wynalazczości centralnego zarządu jeśli komisja stwierdzi, że projekt odnosi się do zakresu produkcji innej branży.

2. W uzasadnionych przypadkach, jeżeli zachodzi konieczność przeprowadzenia dodatkowych prób, komisja wynalazczości może powziąć uchwałę o konieczności przeprowadzenia tych prób. Treść tej uchwały przewodniczący winien niezwłocznie podać do wiadomości dyrektora zakładu pracy względnie zastępcy dyrektora do spraw technicznych.

3. W przypadku stwierdzenia konieczności dokonania prób laboratoryjnych lub zaopiniowania projektu przez właściwe jednostki branżowe — komisja wynalazczości przesyła projekt do Instytutu Techniki Budowlanej lub Instytutu Organizacji i Mechanizacji Budownictwa, względnie innej, właściwej jednostki branżowej za pośrednictwem komórki wynalazczości centralnego zarządu.

§ 18. W czasie głosowania osoby biorące udział w posiedzeniu, nie wchodzące w skład komisji, z wyjątkiem protokólanta — opuszczają salę obrad, do której powracają na zaproszenie przewodniczącego po skończonym i zaprotokółowanym głosowaniu.

Głosowanie jest jawne i odbywa się przez podniesienie ręki. W protokóle wpisuje się ilość głosów za i przeciwko wnioskowi.

Członkowie komisji, głosujący przeciwko wnioskowi mają prawo żądać zamieszczenia w protokóle ich opinii na poparcie zajętego stanowiska.

§ 19. O wydanym orzeczeniu komisja zawiadamia:

a) twórcę projektu z tym, że w przypadku odrzucenia projektu należy podać uzasadnienie,
b) kierownika zakładu pracy, w którym twórca jest zatrudniony.

§ 20. 1. W przypadku, przewidzianym w § 17 ust. 1 pkt. 1 — komisja wynalazczości niezwłocznie przedkłada uchwałę do zatwierdzenia kierownikowi zakładu pracy, w którym działa komisja, jeżeli wysokość przyznanego wynagrodzenia nie przekracza kwoty 5.000 zł, a w odniesieniu do projektów, za które wynagrodzenie określa się szacunkowo (§ 12 przepisów uchwały) — kwoty 2.000 zł.

2. Jeżeli wysokość wynagrodzenia przekracza wymienione kwoty, komisja wynalazczości niezwłocznie przesyła akta sprawy wraz ze swoją uchwałą do centralnej komisji wynalazczości.

3. W przypadku przewidzianym w ust. 2 centralna komisja wynalazczości po sprawdzeniu prawidłowości nadesłanej uchwały i dokonanego obliczenia wynagrodzenia, niezwłocznie przedkłada uchwałę do zatwierdzenia dyrektorowi centralnego zarządu jeśli wysokość przyznanego wynagrodzenia wynosi od 5.000 zł do 10.000 zł, a w odniesieniu do projektów, za które wynagrodzenie określa się szacunkowo od 2.000 zł do 5.000 zł.

4. Jeżeli wysokość wynagrodzenia przewyższa kwotę 10.000 zł, a w odniesieniu do projektów, za które wynagrodzenie określa się szacunkowo, kwotę 5.000 zł — centralna komisja wynalazczości niezwłocznie przedkłada uchwałę Ministerstwu Budownictwa Miast i Osiedli — Departament Techniki celem zatwierdzenia jej przez Ministra.

§ 21. 1. Jeżeli komisja wynalazczości stwierdzi, że zgłoszony projekt posiada cechy, o których mowa w §§ 10, 11 i 13 przepisów uchwały — przesyła niezwłocznie projekt do centralnej komisji wynalazczości.

2. Przekazanie projektu do centralnej komisji wynalazczości w przypadkach, określonych w §§ 10 i 11 przepisów uchwały nie wstrzymuje wypłaty wynagrodzenia w wysokości, przyznanej przez komisję wynalazczości.

3. W odniesieniu do projektów, o których mowa w § 10 i 11 przepisów uchwały, centralna komisja wynalazczości przedkłada Ministrowi za pośrednictwem Departamentu Techniki w terminie 7 dni od otrzymania z komisji wynalazczości akt sprawy, wniosek o podwyższenie wynagrodzenia.

Wniosek powinien zawierać proponowaną wysokość podwyżki oraz szczegółowe uzasadnienie.

4. W odniesieniu do projektów, o których mowa w § 13 przepisów uchwały — centralna komisja wynalazczości ustala wysokość wynagrodzenia i terminy wypłat, przedkładając w terminie 7 dni od otrzymania akt — stosowny wniosek wraz z uzasadnieniem do zatwierdzenia przez Ministra za pośrednictwem Departamentu Techniki.

§ 22. 1. W przypadku wniesienia przez twórcę projektu odwołania, o którym mowa w § 57 zarządzenia P.K.P.G., komisja wynalazczości, która powzięła zaskarżoną uchwałę, przesyła odwołanie wraz z aktami sprawy i swoimi wyjaśnieniami do centralnej komisji wynalazczości w terminie 7 dni od daty jego złożenia.

2. centralna komisja wynalazczości zwana komisją odwoławczą obowiązana jest rozpatrzyć odwołanie i wydać orzeczenie z uzasadnieniem w ciągu 14 dni od daty otrzymania akt sprawy.

3. Przedłużenie tego terminu jest dopuszczalne w przypadku konieczności uzyskania dodatkowych materiałów i wyjaśnień.

§ 23. 1. Komisja odwoławcza może przesłuchać twórcę, świadków i biegłych oraz wezwać ich do złożenia zeznań lub opinii na piśmie, uprzedzając ich zarazem o odpowiedzialności za fałszywe zeznania. Komisja nie może od twórcy, świadków i biegłych odbierać przyrzeczenia, ani stosować wobec nich środków przymusowych.

2. Do wykonania czynności, których komisja odwoławcza nie jest władna przedsięwziąć, stosuje się odpowiednie przepisy art. 61 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 29 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym.

§ 24. O wydanym orzeczeniu komisja odwoławcza zawiadamia niezwłocznie:

a) twórcę projektu, który złożył odwołanie,
b) komisję, wynalazczości, która powzięła zaskarżoną uchwałę,
c) kierownika zakładu pracy, który zatwierdził zaskarżoną uchwałę,
d) kierownika zakładu pracy, w którym twórca jest zatrudniony i w którym projekt został przyjęty do wykorzystania,
e) jeżeli realizacja i zastosowanie projektu w produkcji nastąpiły w zakładzie innym, niż wymieniony pod lit. d — kierownika tego zakładu.

§ 25. Orzeczenie komisji odwoławczej jest ostateczne.

§ 26. Komisja, podejmująca uchwały o przyjęciu lub odrzuceniu projektu przechowuje w swych aktach jeden komplet dokumentacji i oryginał uchwały, opatrzony podpisami członków komisji.

§ 27. 1. Czynności biurowe i kancelaryjne komisji wykonuje komórka wynalazczości zakładu pracy, w którym działa komisja. W przypadkach, w których komórki wynalazczości są jednoosobowe, czynności biurowe i kancelaryjne wykonują pracownicy zakładu pracy, w którym działa komisja, wyznaczeni przez kierownika tego zakładu.

2. Archiwum komisji znajduje się w komórce wynalazczości.

§ 28. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister R. Piotrowski

110.

OKÓLNIK Nr 35

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 6 września 1951 r.

w sprawie zasad ubezpieczenia mienia w jednostkach gospodarki uspołecznionej.

(L. dz. D. V/3/3001/51).

W związku z § 9 zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Finansów z dnia 7 czerwca 1951 r. w sprawie zasad ubezpieczenia mienia jednostek gospodarki uspołecznionej od ognia i innych zdarzeń losowych (Monitor Polski Nr A-59, poz. 778) polecam wszystkim podległym mi jednostkom gospodarki uspołecznionej ścisłe przestrzeganie zasad podanych w tym zarządzeniu.

Sprawa podanych w § 10 wymienionego wyżej zarządzenia wyłączeń od obowiązku ubezpieczenia została uregulowana zarządzeniem Ministra Budownictwa Miast i Osiedli Nr 22 z dnia 22 marca 1951 r. w sprawie ubezpieczeń rzeczowych w podległych jednostkach gospodarczych L. dz. D. V/3/1747/51.

Minister R. Piotrowski

111.

OKÓLNIK Nr 36

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 8 września 1951 r.

w sprawie obowiązku wykonywania przepisów o sprawozdawczości statystycznej uspołecznionych przedsiębiorstw budowlano-montażowych.

(L. dz. D. I/4/6931/51)

I. Praktyka wskazuje na występujące w resorcie Budownictwa Miast i Osiedli trudności, związane z wykonaniem zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 139 z dnia 17 kwietnia 1951 r. w sprawie sprawozdawczości statystycznej uspołecznionych przedsiębiorstw budowlano-montażowych, wywołane niewłaściwym zrozumieniem w jednostkach organizacyjnych instrukcji wykonawczych względnie ich nieprzestrzeganiem. Stwierdzone w napływających do Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli sprawozdaniach błędy w podsumowaniu, względnie mylnie podane wskaźniki analityczne, uzyskane na podstawie porównania niewłaściwych rubryk, świadczą o powierzchownym i formalistycznym podejściu do obowiązku prowadzenia sprawozdawczości.

II. Mając na uwadze, iż dziedzina sprawozdawczości stanowi jeden z zasadniczych i ważniejszych elementów w gospodarce planowej przypominam, że:

1. sprawozdania powinny być wypełniane zgodnie z obowiązującymi zarządzeniami i instrukcjami;
2. podpisujący sprawozdanie kierownik statystyki i dyrektor przedsiębiorstwa są osobiście odpowiedzialni za kompletność i prawidłowość sprawozdań;
3. dyrektor przedsiębiorstwa obowiązany jest do analizowania liczb sprawozdawczych i wykorzystywania uzyskanych w ten sposób wyników przy operatywnym kierowaniu przedsiębiorstwem.

Jednocześnie zobowiązuję dyrektorów Centralnych Zarządów do zbadania sposobu wykonywania zarządzeń i instrukcji, dotyczących sprawozdawczości w nadzorowanych jednostkach organizacyjnych oraz do wystąpienia w razie potrzeby w sprawach wątpliwych lub wywołujących trudności związane z posiadaniem niejednolitych dokumentów pierwotnych, z wnioskiem do właściwego Departamentu o zwołanie konferencji wyjaśniającej z udziałem Głównego Urzędu Statystycznego.

Minister R. Piotrowski

112.

OKÓLNIK Nr 37

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 14 września 1951 r.

w sprawie nadawania uprawnień budowlanych do kierowania robotami z art. 361 — 364 prawa budowlanego, z wyłączeniem uprawnień do projektowania.

(L. dz. D. XII. 1-3370/51)

Uprawnienia budowlane, uregulowane postanowieniami art. 361 — 364 prawa budowlanego, obejmują każde w swoim zakresie zarówno kierowanie robotami, jak i prawo do sporządzania projektów tych robót. Tak rozumiane uprawnienia przysługują osobom, które legitymują się ukończeniem przepisowych studiów technicznych, praktyką i egzaminem administracyjnym. Tymczasem dekret z dnia 27.III.1947 r. o ulgowym nadawaniu uprawnień budowlanych, w brzmieniu ustawy z dnia 1 lipca 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 42, poz. 307) wraz z rozporządzeniem wykonawczym (Dz. U. R. P. Nr 11, poz. 71 z 1949 r.) przewiduje nadawanie uprawnień z art. 361 — 364 prawa budowlanego także takim osobom, które nie posiadając przewidzianego wykształcenia technicznego, wykażą się praktyką i umiejętnością i złożą egzamin administracyjny.

Kandydaci na uprawnienia z tytułu powołanego dekretu, wykazując posiadanie odpowiedniej praktyki oraz umiejętność rozwiązywania zagadnień na poziomie wymaganym od absolwentów odpowiednich szkół technicznych, nie posiadają niejednokrotnie dostatecznych umiejętności w sporządzeniu projektów.

Odmawianie tego rodzaju osobom całkowicie uprawnień, nie tylko nie odpowiadałoby intencji odnośnych przepisów prawnych, ale sprzeciwiałoby się interesowi publicznemu, a w szczególności godziłoby w wykonanie planu sześcioletniego, a to przez zahamowanie dopływu kwalifikowanych w wykonawstwie sił technicznych.

Z tych względów należy przy nadawaniu uprawnień do technicznego kierowania robotami budowlanymi przyjąć taką wykładnie obowiązujących przepisów, która umożliwi osobom, o których mowa w dekrecie o ulgowym nadawaniu uprawnień budowlanych, uzyskanie w wyjątkowych przypadkach uprawnień z art. 361 — 364 prawa budowlanego, tylko do kierowania robotami budowlanymi z wyłączeniem uprawnień do projektowania.

W przypadku wydawania ograniczonych uprawnień należy od osób uzyskujących te uprawnienia żądać oświadczenia, że wyrażają zgodę na wydanie im ograniczonych uprawnień.

Wszystko, co powyżej powiedziano o wydawaniu ograniczonych uprawnień budowlanych odnosi się również do osób, które z mocy ustawy z dnia 28 stycznia 1948 r. o stopniu inżyniera (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 68) otrzymują tytuł inżyniera w zakresie wykonawstwa, a posiadając inne potrzebne warunki, występują o uprawnienia budowlane w przyznanym im zakresie.

Minister R. Piotrowski

113.

PISMO OKÓLNE Nr 10

z dnia 28 sierpnia 1951 r.

w sprawie właściwego stosowania przepisów o sprzedaży materiałów zbędnych do produkcji.

(L. dz. D. V/3/2925/51).

W związku z wydaniem przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego zarządzenia z dnia 2 maja 1951 r. w sprawie ujawnienia, upłynnienia i zapobiegania tworzeniu się zbędnych i nadmiernych remanentów materiałów zaopatrzeniowych w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych (Monitor Polski Nr A-46, poz. 602) — wyjaśnia się, co następuje:

1. Z dniem 8 czerwca 1951 r. utraciło moc obowiązującą zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 20.X.1949 r. znak B. J.-1-10-106/93 w sprawie upłynniania remanentów — wymienione w § 21 zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 29 czerwca 1951 r. w sprawie szczegółowej organizacji finansowej i systemu finansowego jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli (L. dz. D. V/3/2529/51).
2. Sprzedaż materiałów zbędnych do produkcji (akcja upłynniania remanentów), o których mowa w § 21 wymienionego w pkt. 1 zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli, powinna być dokonywana od dnia 8 czerwca 1951 r. w trybie i na zasadach powołanego na wstępie zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 2 maja 1951 r.

Jednocześnie zawiadamia się, że w wykonaniu postanowień § 11, ust. 3 i § 12 zarządzenia Przewodniczącego P.K.P.G. z dnia 2 maja 1951 r., zostało wydane zarządzenie Nr 78 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 18 lipca 1951 r. (Dz. Urz. Min. Bud. M. i O. Nr 8, poz. 75), normujące w sposób szczegółowy tryb postępowania w zakresie akcji ujawnienia, upłynnienia i zapobiegania tworzeniu się zbędnych i nadmiernych remanentów.

Za Dyrektora Departamentu W. Siwek

KOMUNIKAT I

W Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej ogłoszono:

W Nr 45 z 1.IX.51, poz. 333 rozporządzenie Rady Ministrów z 29.VIII.1951 r. w sprawie przekształcenia szkół inżynierskich Naczelnej Organizacji Technicznej na państwowe wieczorowe szkoły inżynierskie.

poz. 334 rozporządzenie przewodniczącego P.K.P.G. z 7.V.51 r. w sprawie uznania metali nieżelaznych za reglamentowane oraz zgłoszenie do rejestracji tych metali;

poz. 335 rozporządzenie Ministra Szkół Wyższych i Nauki z 29.VIII.1951 r. w sprawie utworzenia kursów przygotowawczych przy niektórych wieczorowych szkołach inżynierskich;

poz. 336 rozporządzenie Ministra Przemysłu Ciężkiego z 4.VI.51 r. w sprawie obrotu i gospodarowania reglamentowanymi metalami nieżelaznymi.

W Monitorze Polskim ogłoszono:

W Nr A-67 z 4.VIII.51 r., poz. 883 instrukcję Przewodniczącego P.K.P.G. z 17.VII.51 r. w sprawie trybu postępowania przy wykorzystywaniu kwot przeznaczonych na współzawodnictwo, nagrody indywidualne oraz wynagrodzenia za prace zlecone i udział w komisjach w przedsiębiorstwach nie objętych działaniem ustawy o funduszu zakładowym.

W Nr A-68 z 6.VIII.51 r., poz. 887 uchwałę Nr 496 Rady Ministrów z 18.VII.51 r. o rozdziale i wykorzystywaniu mieszkań pracowniczych i służbowych;

poz. 889 zarządzenie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z 19.VII.51 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa oraz niektórych kategorii osób prawnych.

W Nr A-69 z 7.VIII.51 r., poz. 896 zarządzenie Nr 111 Prezesa Rady Ministrów z 10.VII.51 r. w sprawie zmiany tymczasowej struktury organizacyjnej Głównego Urzędu Pomiarów Kraju.

W Nr A-70 z 11.VIII.51 r., poz. 904 uchwałę Rady Ministrów Nr 518 z 1.VIII.51 r. w sprawie zmiany tymczasowego statutu organizacyjnego Ministerstwa Górnictwa;

poz. 905 uchwałę Nr 522 Rady Ministrów z 1.VIII.51 r. w sprawie zmiany tymczasowej organizacji Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego;

poz. 911 zarządzenie Ministra Finansów z 27.VII.51 r. w sprawie określenia źródeł i sposobu finansowania wynalazczości pracowniczej.

W Nr A-72 z 17.VIII.51 r., poz. 930 uchwałę Nr 398 z 26.V.51 r. Rady Ministrów o zmianie Instrukcji Nr 2 w sprawie składu, podziału pracy i trybu działania prezydiów rad narodowych.

W Nr A-73 z 22.VIII.51 r., poz. 960 uchwałę Nr 549 Rady Ministrów z 1.VIII.51 r. w sprawie zmiany przepisów o wewnętrznej organizacji i trybie postępowania Naczelnej Rady Odbudowy m. st. Warszawy.

W Nr A-76 z 29.VIII.51 r., poz. 1048 uchwałę Nr 527 z 1.VIII.51 r. Rady Ministrów w sprawie tymczasowej struktury organizacyjnej Ministerstwa Kultury i Sztuki;

poz. 1049 uchwałę Nr 552 z 1.VIII.51 r. Rady Ministrów o powołaniu Naczelnego Architekta Warszawy;

poz. 1052 zarządzenie Przewodniczącego P.K.P.G. i Ministra Finansów z 17.VII.51 r. w sprawie podziału amortyzacji w przedsiębiorstwach działających według zasad rozrachunku gospodarczego na 1952 r.

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli, Warszawa, Al. Stalina 26.

Warunki prenumeraty Dz. Urz. Min. Bud.: prenumerata roczna — 18 zł. lub półroczna — 10 zł. 50 gr. Cena pojedyńczych egzemplarzy wskazana na każdym egzemplarzu dziennika. Wszelkie należności za Dziennik Urzędowy należy wpłacać na konto czekowe P.K.O. w Warszawie Nr 1 — 1683/431 — „Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli — Administracja Dziennika Urzędowego".

Cena 2 zł 50 gr.

Drukarnia Akcydensowa, W-wa, Tamka 3. 3.500. Zam. 2504. 24.IX. — 9.X.51. 2-B-43224.